

м'яза акліматизованих тварин поглинають кисень в апараті Варбурга так само, як і такі кусочки, взяті у нормальних контрольних тварин.

Ми обслідували трьох довгожителів віком понад сто років з місцевого населення. Всі вони виявились бадьорими для своїх років і допомагали по господарству, часом виконуючи значну роботу. Один з них Чоте Заліханов віком 107 років піднявся з нами на Ельбрус майже до 6000 м, що було знято на кіноплівку.

На конференції, присвяченій 100-річчю виходу в світ праці І. М. Сеченова «Рефлекси головного мозку»

В Одесі, де протягом тривалого часу жив і працював визначний вчений, «батько російської фізіології» І. М. Сеченов, відбулась велика наукова конференція, присвячена знаменній даті — 100-річчю з дня виходу в світ видатної праці Сеченова — «Рефлекси головного мозку».

В роботі конференції взяли участь кілька сот вчених фізіологів, психологів, клініцистів Одеського університету ім. І. І. Мечникова, Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова, багатьох наукових закладів і вузів Москви, Ленінграда, Києва, Львова, Харкова, Дніпропетровська, Донецька та інших міст Радянського Союзу. На конференції було заслухано й обговорено 90 доповідей, присвячених дальшому творчому розвитку наукових ідей великого вченого.

На пленарних засіданнях відбулися доповіді: проф. Р. О. Файтельберга — «Рефлекси головного мозку» і вчення про вищу нервову діяльність», проф. П. М. Серкова — «Значення праці І. М. Сеченова в розвитку електрофізіології», проф. Д. Г. Елькіна — «Рефлекси головного мозку» — наукова основа матеріалістичної психології».

Ряд змістовних доповідей було заслухано на секції вищої нервової діяльності. Проф. А. А. Зубков і доц. О. П. Добромислова в доповіді «Електрофізіологічний аналіз сеченовського гальмування» повідомили дані, які дозволили зробити висновок, що сеченовське гальмування по суті є не центральним гальмуванням, а збільшенням тривалості центрального утворення шляху.

Проф. П. М. Серков доповів, що в дослідах з перерізанням діенцефально-коркових шляхів і стовбура мозку на різному рівні вдалося встановити роль проміжного мозку в генезисі альфоподібної активності. Було також відзначено, що в проміжному мозку існують особливі механізми, які синхронізують коркову електричну активність. Альфоподібна активність при нормальних умовах перебуває під постійним впливом аферентних подразнень. Доц. А. Г. Лещенко із співробітниками виклав одержані в спостереженнях на 150 хворих дані про неспецифічні ретикулярні впливи на біоелектричну активність кори мозку. Був встановлений складний, багатосторонній і неоднорідний характер неспецифічних, гальмівних і збуджувальних ретикулярних впливів у людини в умовах церебральної патології. М. Б. Штарк навіз результати нових досліджень метаболізму і функціональної активності центральних нейронів зимовосплячих тварин.

Е. А. Айрікян і О. Д. Гаске виклали в своєму повідомленні результати дослідження фізіологічної функції гіпокампа. Спостерігаючи реакції-відповіді гіпокампа при його подразнюванні, авторам вдалося показати, що це утворення є передавальною інстанцією імпульсів з ретикулярної формації в кору мозку.

Цікаве питання про електричну активність головного мозку у сліпих дітей висвітлювали в своїй доповіді Р. Ф. Макулькін і В. В. Русев. Під їх наглядом були 48 сліпих і 38 дітей з різко зниженим зором. Авторам вдалося встановити, що як часткове, так і повне виключення зорового аналізатора не перешкоджає проявам альфа- і бета-активності в електроенцефалограмі.

Н. І. Федорович в доповіді про вплив ушкодження ретикулярної формації на вищу нервову діяльність повідомила, що в цих умовах вона спостерігала посилення гальмівних процесів у корі головного мозку.

Поряд з теоретичними повідомленнями на засіданнях цієї секції були заслухані повідомлення про цікаві клінічні спостереження Л. С. Дроздовського — про роль і значення сеченовського ефекту в процесі відновлення рухових функцій у хворих з наслідками черепно-мозкових травм і А. В. Хомутова про дослідження гальмівних мовних рефлексів.

На секції «Центральна нервова система і вісцеральні функції» значну увагу привернула доповідь проф. А. А. Зубкова і Ф. І. Фурдуй про перебіг експериментального тиреотоксикозу у собак, відтвореного за допомогою розробленої ними методики, яка полягала в зіткненні в корі мозку подразнювального і гальмівного процесів

в умовах цілком нервовий механ

У доповіді і гормональних виведеного назас менюк і А. І. М

В ряді д всмоктування в ський показав ня цукру з то мозочка в регу висновку, що м шечника. А. І. всмоктування в

Кілька до всмоктування. І вальну діяльніс вплив різних ф лінного суглоба всмоктування в активності кори каудального від

З інтересом складу м'язовог зурок і Я. І. гомогенатів різ

Кілька доп ського господарськ вича і Є. Ф. стемі в регуляц

Ряд цікави повідомленні «Д охарактеризував особливостей у

З великою завданнях фізіо головного мозку підкреслила істо лення. В допов виникає і розви

Увагу ауди дження другої лення» і доц. П. дальший розвит

Т. М. Коє манні часу. Автс мання часу зазі присвятив харак впливу життєво

Проф. Л. А словесного експе аналізувати клін вищої нервової і психіатричний

Заслухані пддані активном

в умовах цілковитої іммобілізації тварин. Проведені дослідження пролили світло на нервовий механізм базедової хвороби.

У доповіді Л. А. Семенюк був показаний вплив центральної нервової системи і гормональних факторів в регуляції еміграції лейкоцитів через слизову оболонку язика, виведеного назовні за методом Абуладзе в модифікації Р. О. Файтельберга, Л. А. Семенюк і А. І. Марченко.

В ряді доповідей було висвітлено питання про нервову регуляцію процесів всмоктування в травному апараті. Р. О. Файтельберг і П. Н. Венгржановський показали роль різних відділів кори головного мозку в регуляції всмоктування цукру з тонкого кишечника собак. В. С. Василевський встановив участь мозочка в регуляції резорбтивних процесів у тонкому кишечнику собак і прийшов до висновку, що мозочок здійснює модулюючий вплив на всмоктувальну діяльність кишечника. А. І. Марченко переконливо довів, що нервова система регулює процеси всмоктування в ротовій порожнині.

Кілька доповідей були присвячені характеристиці впливу фізичних агентів на всмоктування. В. С. Радченко встановив певний вплив ультразвуку на всмоктувальну діяльність слизової оболонки порожнини рота. М. І. Яценко чітко показав вплив різних фізичних агентів на резорбтивну діяльність синовіальної оболонки колінного суглоба. В. Р. Файтельберг-Бланк і А. А. Макаліш виявили зміну всмоктування в шлунку під впливом ультразвукових коливань. Про зміни електричної активності кори головного мозку і діяльності травного апарата при подразненні каудального відділу ретикулярної формації повідомила Н. І. Гуска.

З інтересом були заслухані доповіді: А. І. Новикової «Вікові зміни іонного складу м'язового волокна та їх співвідношення з мембранним потенціалом; А. А. Магурок і Я. П. Склярєва — «Холінестеразна і моноамінооксидазна активність гомогенатів різних відділів серцевого м'яза».

Кілька доповідей були присвячені нервовій регуляції фізіологічних процесів сільськогосподарських тварин, серед яких було цікаве повідомлення проф. Є. І. Берковича і Є. Ф. Якимчука, автори якого показали участь центральної нервової системи в регуляції процесу лактації.

Ряд цікавих доповідей заслухані на секції психології. Проф. Д. Г. Елькін у повідомленні «Деякі особливості сприймання і відтворення послідовності подразників» охарактеризував значення функціонального стану центральної нервової системи та її особливостей у відтворенні послідовності подразників.

З великою доповіддю виступив проф. М. К. Вітте, який спинився на чергових завданнях фізіології розумової діяльності в світлі праці І. М. Сеченова «Рефлекси головного мозку». Л. Я. Беленька в доповіді «І. М. Сеченов і психологія мислення» підкреслила історичний підхід автора «Рефлексів головного мозку» до проблеми мислення. В доповіді було показано, що Сеченов додержувався погляду, що мислення виникає і розвивається в процесі трудової діяльності.

Увагу аудиторії привернули також доповіді доц. Г. Я. Шпільберга «Дослідження другої сигнальної системи у дітей в світлі вчення І. М. Сеченова про мислення» і доц. П. І. Дмитрашко — «Рефлекси головного мозку» І. М. Сеченова і дальший розвиток дарвінізму».

Т. М. Козіна навела цікаві дані про механізми зворотного зв'язку у сприйманні часу. Автор підкреслила, що при загальмованій або розладнаній моториці сприймання часу зазнає значних порушень у своїй точності. В. Г. Шатух свій виступ присвятив характеристиці ролі асоціацій в навчальній діяльності, а Т. Н. Баларич — впливу життєвого і пізнавального значення матеріалу на його запам'ятовування.

Проф. Л. А. Мірельзон і П. Г. Никифорова показали, що застосування словесного експерименту в клінічній психіатричній практиці допомагає глибше проаналізувати клінічні прояви хвороби і сприяє патогенетичному розумінню порушень вищої нервової діяльності. Про значення психологічних досліджень в неврологічній і психіатричній клініці повідомила Є. К. Андреева.

Заслухані на конференції доповіді викликали жвавий обмін думками і були піддані активному обговоренню.

Р. О. Файтельберга